

ОСВІТНЯ ТА НАУКОВА
СПАДЩИНА

акад. о. Івана Луцького

(наукові читання)

УДК 001.891:9299(477)

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету
Короля Данила (протокол №7 від 26 лютого 2026 року)

Освітня та наукова спадщина акад. о. Івана Луцького
(наукові читання) : зб. матеріалів. Івано-Франківськ :
Симфонія форте, 2026. 218 с.

ISBN 978-617-8850-10-4

Збірник матеріалів «Наукові читання, присвячені пам'яті акад. о. Івана Луцького» є науковим виданням, що об'єднує доповіді, статті та дослідницькі розвідки, представлені в межах наукового заходу, присвяченого вшануванню пам'яті видатного українського науковця, педагога, духовного діяча та організатора університетської освіти.

У збірнику висвітлюються ключові напрями наукової та освітньої діяльності отця-академіка, аналізується його внесок у розвиток національної освіти, правової культури, духовно-моральних засад державотворення, а також розглядається значення його спадщини для сучасного українського суспільства. Окрему увагу приділено проблемам формування національної еліти, поєднанню християнських цінностей і наукового знання, розвитку університетської традиції та вихованню молоді в умовах суспільних трансформацій.

Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, аспірантам, а також усім, хто цікавиться історією української освіти, духовної думки та сучасними викликами державотворення.

© ЗВО «Університет Короля Данила», 2026

© В-во «Симфонія форте», 2026

УДК 005.96:27-1(477):929

Луцький Андрій Іванович,
*доктор юридичних наук, професор,
президент ЗВО «Університет Короля Данила»,
м. Івано-Франківськ, Україна*

ФЕНОМЕН ХРИСТІЯНСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОТЦЯ ІВАНА ЛУЦЬКОГО ЯК ПРОДОВЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАДИЦІЇ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

В українському суспільному дискурсі тривалий час зберігається стійкий стереотип про нібито несумісність духовного служіння з ефективною господарською та управлінською діяльністю. Священник у цій уявній опозиції постає як постать, зосереджена виключно на сфері сакрального, тоді як економічна ініціатива, підприємництво та інституційне будівництво сприймаються як сфери, що перебувають поза межами духовної місії. Проте історичний досвід Української Церкви переконливо спростовує подібну дихотомію. Особливо показовою в цьому контексті є діяльність Андрея Шептицького, який у своїй пастирській і суспільній місії поєднав духовне провідництво з масштабною організаційною та економічною діяльністю. Усвідомлюючи, що духовне відродження народу неможливе без належної матеріальної та інституційної бази, митрополит ініціював створення банківських, кооперативних, медичних і культурних інституцій, розглядаючи господарську діяльність як необхідну умову національного й духовного самоствердження.

У незалежній Україні послідовним продовжувачем цієї традиції, на наш погляд, став митрофорний протопресвітер Іван Луцький. Поєднуючи священниче служіння з роллю засновника та керівника освітньої інституції, він проявив себе як далекоглядний організатор, будівничий і управлінець,

здатний інтегрувати християнські цінності у практику сучасного інституційного розвитку. Аналіз його діяльності крізь призму соціальної доктрини християнства та управлінської спадщини Андрея Шептицького дозволяє концептуалізувати модель етичного підприємництва та християнського прагматизму, що набуває особливої актуальності в умовах післявоєнної відбудови України та пошуку сталих моделей суспільного розвитку.

Для отця Івана Луцького постать митрополита А. Шептицького була не лише історичним прикладом, а й практичним орієнтиром у власній діяльності. Його звернення до спадщини митрополита мало не декларативний, а прикладний характер, адже ключові принципи моделі А. Шептицького, зокрема постулати праці, відповідальності, довготривалого інституційного мислення тощо, були органічно інтегровані у повсякденну управлінську практику. Характерною є ідейна спадкоємність, що проявлялася не лише в риторичі, а передусім у способі дії, заснованому на переконанні, що справжня любов до спільноти реалізується через системну й послідовну працю.

Важливим елементом цієї спадковості є принцип *oikonomos* – доброго господаря [1, с. 66]. Подібно до митрополита А. Шептицького, отець Іван Луцький усвідомлював, що реалізація масштабних освітніх і духовних проєктів потребує стабільного ресурсного забезпечення. Він не обмежувався очікуванням зовнішньої допомоги з боку держави чи меценатів, а натомість формував власну економічну базу, беручи на себе фінансові та управлінські ризики. Будівництво університетського кампусу, розвиток освітньої інфраструктури, створення сакральних і культурних просторів вимагали підприємницької ініціативи, стратегічного мислення та здатності до довгострокового планування. У цій діяльності вбачалася реалізація біблійного принципу відповідальності за даровані таланти, які мають

бути примножені в інтересах спільноти, а не збережені в пасивності.

Економічна самодостатність у цій моделі розглядалася не як самоціль, а як умова свободи. Якщо митрополит А. Шептицький створював фінансові й кооперативні інституції задля емансипації українців від зовнішньої економічної залежності, то отець Іван Луцький, розбудовуючи приватний університет, прагнув забезпечити автономію освітнього простору від надмірного адміністративного та ідеологічного тиску. Саме фінансова незалежність дала змогу сформувати середовище інтелектуальної свободи, у якому наукова й педагогічна діяльність не підпорядковувалася кон'юнктурним вимогам, а розвивалася на основі внутрішніх ціннісних орієнтирів [2, с. 86].

Водночас господарська діяльність отця Івана Луцького мала чітко виражений соціальний вимір. Подібно до традиції соціального служіння, запропонованої А. Шептицьким, отець Іван Луцький розглядав прибуток не як кінцеву мету, а як інструмент реалізації суспільного блага. Університет під його керівництвом став простором соціальної мобільності, де можливість здобути освіту отримували студенти з уразливих соціальних груп. Такий підхід можна інтерпретувати як інвестицію в людський капітал, що поєднує економічну раціональність із християнським розумінням відповідальності за ближнього.

Характерною рисою діяльності отця Івана Луцького була також послідовність і системність. Як і митрополит А. Шептицький, він мислив категоріями інституцій, а не разових ініціатив. Розбудова університету розглядалася ним як тривалий процес, що включає формування кадрового потенціалу, створення наукових шкіл, здобуття ліцензій, утвердження академічної репутації. Ця кропітка, часто малопомітна робота вимагала дисципліни, внутрішньої зібраності та стратегічного терпіння, які були визначальними рисами його управлінського стилю.

Окрему увагу в цій моделі посідає естетичний вимір. Переконання в тому, що краса є чинником виховання, було спільним для митрополита А. Шептицького й Івана Луцького. Архітектурна та просторово-візуальна якість університетського середовища, доглянутість і сучасність збудованих об'єктів розглядалися як інструменти формування гідності, смаку та внутрішньої дисципліни особистості.

Таким чином, постать отця Івана Луцького репрезентує успішну імплементацію принципів християнського соціального вчення в умовах ринкової економіки та сучасного інституційного розвитку. Продовжуючи традицію митрополита Андрея Шептицького, він продемонстрував, що духовне служіння не лише не суперечить господарській ефективності, а й надає їй ціннісного виміру. Його спадщина – це не лише матеріальні об'єкти чи організаційні структури, а й дієва модель суспільного творення, що поєднує віру, працю, власність і освіту як взаємопов'язані складові сталого розвитку українського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Голубка С.М, Штулер І.Ю., Голубка М.М. Економічна концепція Андрея Шептицького. *Науковий вісник Полісся*. 2017. Вип. 1(4(12)). С. 62–71.
2. Наукова спадщина академіка Луцького Івана Михайловича. Книга пам'яті: [монографія] / До 20-річчя Івано-Франківського університету права ім. Короля Данила Галицького. 1997. 2017. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2017. 328 с.